

SPRAWOZDANIE
Z MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ
„ZDROWA SZKOŁA – ZDROWY UCZEŃ”
UNIwersytet Marii Curie-Skłodowskiej
I WYŻSZA SZKOŁA Społeczno-Przyrodnicza w Lublinie
LUBLIN, 6-7 LISTOPADA 2007 ROKU

Problematyka kondycji polskiej szkoły w kontekście zdrowia psychicznego ucznia jest podejmowana dosyć często. Jednakże brakuje w tych dyskusjach pogłębionej naukowej refleksji, nastawionej na konkretne propozycje rozwiązań trudnych zagadnień z codziennego życia szkoły, nauczycieli i uczniów. Uzupełnienia tej luki podjął się Wydział Pedagogiki i Psychologii, a konkretnie Zakład Pedagogiki i Edukacji Zdrowotnej UMCS.

Uroczystego otwarcia obrad dokonali: rektor UMCS – prof. dr. hab. Wiesław A. Kamiński, oraz rektor WSSP – prof. dr. hab. Witold Kłoczewski. Słowo wstępne wygłosił także dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS – prof. dr. hab. Zdzisław Bartkowicz.

Pierwszą sesję profesorską zainaugurował prof. dr. hab. Marian Filipiak (UMCS), który zwrócił szczególną uwagę na ogromną rolę filozofii w procesie wychowania ucznia. Następnie prof. dr. hab. Adam Wichniarz (UMCS) odniósł się do genezy i rozwoju zainteresowań zdrowiem uczniów w kręgu pedagogiki europejskiej. Znacząca rola edukacji zdrowotnej we współczesnej szkole stała się przedmiotem wystąpienia ks. prof. dr. hab. Mariana Nowaka (KUL). Prof. dr. hab. Mirona Ogryzko-Wiewiórska (UMCS) przedstawiła interesującą naukową refleksję na temat szkoły jako lidera promocji zdrowia. Prof. dr. hab. Krystyna Marzec-Holka (UKW w Bydgoszczy) zaprezentowała badania na temat: „Młodzież wobec oczekiwań instytucji edukacyjnych a formy społecznego uczestnictwa” Sesję tę zamknęło wystąpienie prof. dr. hab. Zbigniewa Lwa-Starowicza (AWF, Warszawa) odnoszące się do szerokiej problematyki zdrowia seksualnego.

Druga sesja profesorska rozpoczęła się od wystąpienia prof. dr. hab. Marii Chodkowskiej i dr. Zdzisława Kazanowskiego (UMCS) na temat przejawów niepowodzeń wychowania zdrowotnego w szkole i ich przyczyn. Następnie swój referat dotyczący zdrowia, jego definicji oraz roli nauczyciela wychowania fizycznego w promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej wygłosił prof. dr. hab. Władimir Bożiłow (Uniwersytet Rzeszowski). Prof. dr. hab. Mieczysław Radochoński (Uniwersytet Rzeszowski) podjął interesującą kwestię cech psychopatycznych w populacji młodzieży gimnazjalnej województwa podkarpackiego. Multimedialnej prezentacji przyczyn niepełnosprawności dzieci i młodzieży dokonał dr. hab. Janusz Kocki (AM, Lublin). Prof. dr. hab. Walentyna Szpak (Uniwersytet Pedagogiczny im. Wołodymira Korota w Połtawie), gość z Ukrainy, przedstawiła powstanie i rozwój pedagogiki rehabilitacyjnej na Ukrainie. Sesję zamknęło wystąpienie ks. dr. hab. Mariana Zdzisława Stepulaka na temat relacji interpersonalnych: nauczyciel–uczeń z nadpobudliwością psychoruchową.

Bogata problematyka konferencji realizowana była w sekcjach problemowych, w których wygłoszono 86 referatów. Warto zwrócić uwagę na poszczególne problemy podejmowane w każdej z sekcji.

Sekcja A: Konteksty historyczne i teoretyczne edukacji zdrowotnej. Kontekst historyczny odnosił się do idei wychowania zdrowotnego. Aktywny tryb życia społeczeństwa polskiego został ukazany na przełomie XIX i XX wieku na podstawie prasy Królestwa Polskiego i literatury pedagogicznej. Ukazany był także problem edukacji zdrowotnej poruszanej na łamach prasy Królestwa Polskiego w latach 1864-1915. Drugi wątek zagadnień w tej sekcji odnosił się do wielu koncepcji i teorii edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem szkoły.

Sekcja B: Kształtowanie świadomości zdrowotnej – media i programy profilaktyczne. Szczególnie ciekawe były tutaj propozycje programów profilaktycznych w odniesieniu do zdrowych nawyków żywieniowych, alkoholizmu, środków przeciwbólowych, boreliozy, atopowego zapalenia skóry. Programy te są także włączane w system szkolnej edukacji.

Sekcja C: Teoria i praktyka edukacji zdrowotnej w przedszkolu i szkole podstawowej. Kilka referatów odnosiło się do praktyki edukacji zdrowotnej w zakresie sprawności fizycznych i poziomu sprawności motorycznych, zwłaszcza dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Ważne też było podjęcie zagadnień związanych z problematyką onkologiczną u dzieci oraz ich rozwojem fizycznym.

Sekcja D: Teoria i praktyka edukacji zdrowotnej młodzieży. Przedmiotem głównym tej sekcji była młodzież gimnazjalna i szkół średnich. Chodziło tutaj m.in. o ukazanie zdrowia w systemie wartości młodzieży gimnazjalnej. Zaprezentowany został tutaj interesujący komunikat z badań na temat zdrowego kręgosłupa w świadomości młodzieży oraz odporności na stres w kontekście zdrowia psychosomatycznego. Ważne było też podjęcie zagadnienia pedagogicznego diagnozowania zaburzeń odżywiania się u młodzieży. Inne zagadnienia, które były przedstawiane w kontekście edukacji zdrowotnej, to: poczucie koherencji, zachowania autodestrukcyjne, poczucie bezpieczeństwa oraz sport jako czynnik immunogeniczny.

Sekcja E: Zagrożenia globalne a stan zdrowia dzieci i młodzieży. W sekcji tej podejmowano wiele globalnych zagrożeń, które mają ogromny wpływ na stan zdrowia dzieci i młodzieży. Do podstawowych zagrożeń należą m.in.: przewlekła farma-

koterapia, choroby alergiczne, cukrzyca typu I, bóle kręgosłupa, środki uzależniające, zaburzenia odżywiania, choroba meningokokowa. Zostały one omówione w kontekście pomocy zdrowotnej udzielanej dzieciom i młodzieży.

Sekcja F: Kształcenie nauczycieli i pedagogów do edukacji zdrowotnej. Ostatnia sekcja problemowa miała najbardziej rozbudowaną strukturę. Zaprezentowano w niej bowiem aż 21 referentów. Na ogromne uznanie zasługuje to, że wiele z tych wystąpień odnosiło się do konkretnych badań empirycznych. Jeden z referatów dotyczył badania kompetencji przyszłych nauczycieli wychowania fizycznego w zakresie kształtowania postaw prozdrowotnych uczniów. Wiele uwagi poświęcono też zdrowiu samych nauczycieli. Warto zwrócić uwagę na interesujące zjawisko przedstawione przez jednego z referentów, dotyczące systemu wartości nauczycieli nauczania zintegrowanego oraz ich sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Interesujący był także ostatni referat, który nosił tytuł „Optymizm nauczycieli a przejawiane przez nich strategie radzenia sobie w sytuacjach trudnych”

Konferencja zakończyła się ostatnią profesorską sesją plenarną. Na początku wystąpił prof. dr hab. Tadeusz Gałkowski (AWF, Warszawa) z referatem „Zdrowa szkoła i wychowanie dla głuchych” Swoimi badaniami na temat troski o ciało i zachowania corporeistyczne licealistów podzieliła się dr hab. Elżbieta Rutkowska (ZWWF, Biała Podlaska). O psychopedagogicznych aspektach realizacji zdrowego trybu życia uczniów szkół średnich mówiła prof. dr hab. Marya Chepil (UMCS, Lublin). Prof. dr hab. Nadia Skotna (Uniwersytet Pedagogiczny im. Iwana Franki w Drohobyczu) na przykładzie Ukrainy zaprezentowała system przygotowania zawodowego psychologów do kształtowania nawyków zdrowego stylu życia uczniów. Kolejny referat, prof. dr hab. Mykoła Smetańskij (Uniwersytet Pedagogiczny im. Michajła Kocubińskiego w Winnicy), dotyczył kryteriów i metod wyznaczania rozwoju fizycznego wobec stanu zdrowia ucznia na Ukrainie. Inny, bo teoretyczny charakter miało wystąpienie dr hab. Świetlany Zołotuchina (Uniwersytet Pedagogiczny im. Grygoryja Skoworody w Charkowie). Referat dotyczył bowiem problemów edukacji zdrowotnej w twórczości S. Myropolskiego. Ostatnia w tej sesji była prezentacja doc. dr Oleny Kwas (Uniwersytet Pedagogiczny im. Iwana Franki w Drohobyczu) na temat pozytywnego reagowania emocjonalnego, które jest podstawą skutecznego nauczania na poziomie gimnazjalnym.

Konferencja „Zdrowa szkoła – zdrowy uczeń” była ogromnym naukowym przedsięwzięciem nie tylko pod względem liczby uczestników. Stanowiła ona bowiem przede wszystkim szansę prezentacji wielu stanowisk, nowych koncepcji, a nawet teorii promowania zdrowia wśród dzieci i młodzieży. Na uznanie zasługuje staranny dobór referatów, które miały znaczenie praktyczne i aplikacyjne. Konferencja była nowoczesnym forum wymiany poglądów i naukowych doświadczeń naukowców polskich, a także okazją do skonfrontowania nowych doświadczeń z naukowcami z uniwersytetów pedagogicznych z Ukrainy. Biorąc pod uwagę eskalację problemów związanych ze szkołą i edukacją zdrowotną w środowisku szkolnym, warto byłoby kontynuować w przyszłości podobne naukowe spotkania.